

**Lista tematów na ustną część egzaminu maturalnego
w roku szkolnym 2019/2020**

Literatura

1. Problemy okresu dorastania człowieka. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów literackich.
2. Scharakteryzuj i porównaj osobowości wybranych bohaterów literackich, będących autorami pamiętników (dzienników, listów).
3. Sposoby ukazywania bohaterskiej śmierci w literaturze. Scharakteryzuj je na przykładzie wybranych utworów powstałych w dwóch epokach literackich.
4. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego. Scharakteryzuj i porównaj je, odwołując się do wybranych utworów literackich romantyzmu i współczesności.
5. Odwołując się do wybranych utworów pozytywizmu, przedstaw różne sposoby przekazywania prawdy historycznej w literaturze tej epoki.
6. Symbolika żywiołów. Interpretując wybrane teksty poetyckie, zwróć uwagę na wieloznaczność tych samych elementów natury.
7. Zaprezentuj przemiany zachodzące w dramaturgii na przestrzeni epok. Scharakteryzuj konstrukcję, określ zakres tematyczny wybranych tekstów.
8. Bohater zdeterminowany przez los i jego odwieczna walka ze złem. Omów problem, przywołując wybrane utwory fantasy.
9. Zanalizuj różne funkcje bajki w literaturze wybranych epok. Odwołaj się do wybranych tekstów.
10. Przedstaw wzorce osobowe w wybranych epokach literackich i dokonaj ich oceny z punktu widzenia współczesnego człowieka. Odwołaj się do różnych utworów.
11. Omów różne typy sonetu w literaturze wybranych epok, zwracając uwagę na jego tematykę, budowę i funkcje.
12. Rola dramatu narodowego w wybranych epokach literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do konkretnych przykładów.
13. Przedstaw związki twórczości Jana Kochanowskiego z antykiem w wybranych utworach literackich. (Temat przeznaczony dla jednego ucznia)
14. Tradycje romantyczne w literaturze pozytywistycznej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
15. Dylematy bohaterów literackich utworów Stefana Żeromskiego. Omów różne sposoby ich ujęcia, odwołując się do konkretnych przykładów. (Temat przeznaczony dla jednego ucznia)

16. Motyw powstania listopadowego w literaturze polskiej. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
17. Los człowieka w państwie totalitarnym. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
18. Hiob naszych czasów. Przedstaw problematykę cierpienia w literaturze współczesnej, analizując postawy wybranych bohaterów.
19. Krytyka wad narodowych w wybranych epokach literackich. Omów różne jej metody, odwołując się do utworów literackich.
20. Porównaj literackie pary małżeństw, odwołując się do wybranych tekstów epoki oświecenia, romantyzmu i pozytywizmu.
21. Portret mężczyzny w literaturze polskiej XX wieku. Porównaj wizerunki.
22. Liryka młodopolska. Wskaż jej charakterystyczne cechy na wybranych przykładach z epoki.
23. Molière i jego komedie charakterów. Dokonaj analizy na podstawie wybranych utworów.
24. Obraz Żyda w literaturze. Omów temat, analizując wybrane przykłady z różnych epok.
25. Motyw maryjny w literaturze i sztuce średniowiecza i epok następnych. Zaprezentuj wpływ ikonograficznych wzorców na kreację Matki Boskiej w wybranych tekstach.
26. Ewolucja bohatera w twórczości Adama Mickiewicza. Scharakteryzuj na wybranych przykładach.
27. Fascynacja stanem szaleństwa i choroby w literaturze romantycznej. Omów zjawisko, prezentując i oceniając postawy wybranych bohaterów.
28. Kamienica jako przestrzeń życia człowieka. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
29. Literackie obrazy wsi polskiej. Omów i porównaj wybrane przykłady z różnych epok.
30. Literackie portrety nieszczęśliwych kochanków. Przedstaw i porównaj wybrane przykłady literackie z różnych epok.
31. Motyw karuzeli w polskiej literaturze powojennej. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
32. Obraz getta w literaturze. Dokonaj analizy na podstawie wybranych dzieł literackich.

33. Postaci mitologiczne i biblijne jako symbole wartości uniwersalnych. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
34. Problem obłudy moralnej i stosunek do niej pisarzy różnych epok. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
35. Przedstaw funkcje motywu biesiady w wybranych utworach literatury polskiej.
36. Rewizja mitów narodowych w literaturze pozytywistycznej i młodopolskiej. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów.
37. Warszawa w literaturze. Odwołując się do wybranych utworów z różnych epok, przedstaw obraz miasta. Zwróć uwagę na konwencję stylistyczną wykorzystaną przez autorów.
38. Samotność w życiu bohatera literackiego. Analizując wybrane przykłady, przedstaw funkcjonowanie tego motywu w literaturze wybranych epok.
39. Sen i cień w polskiej poezji renesansu i baroku. Odwołując się do wybranych utworów, porównaj funkcjonowanie motywu.
40. Motyw bezdomności w literaturze XIX i XX wieku. Omów różne jej rodzaje, odwołując się do wybranych utworów.
41. Prawa zlagrowanego świata, kodeks postępowania w nieludzkich warunkach. Przedstaw i oceń postawy ludzi na wybranych przykładach literackich.
42. Jak uleczyć świat śmiechem? Omów rolę satyry, kpiny, żartu w utworach z różnych epok literackich
43. Bohater o różnych twarzach. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu maski w literaturze, odwołując się do wybranych utworów literackich.
44. Na przykładzie wybranych tekstów literackich zaprezentuj motyw bólu i jego funkcje w literaturze różnych epok.
45. Obraz ojczyzny w przekazie twórców literackich minionych epok i współczesnych. Omów i porównaj na wybranych przykładach.
46. Mit arkadyjski i jego kontynuacja w literaturze polskiej. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
47. Wesele i ślub w literaturze – symbol czy dokument. Rozważ problem, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
48. Mechanizmy i skutki działania systemu totalitarnego. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów literatury polskiej lub obcej.
49. Różne rodzaje buntu. Omów i porównaj, odwołując się do utworów literackich różnych epok.

50. Fantastyka a rzeczywistość. Rozważ relacje pomiędzy tymi sferami na podstawie wybranych utworów literackich.
51. Rewolucja – idee a rzeczywistość. Omów na przykładzie wybranych utworów literackich.
52. Samotność jako wybór i samotność jako skazanie. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów literatury polskiej.
53. Porównaj funkcję motywu tańca w „Panu Tadeuszu” A. Mickiewicza, „Weselu” S. Wyspiańskiego i „Tangu” S. Mrożka.
54. Przedstaw i porównaj sceny heroicznego umierania w literaturze romantycznej i współczesnej.
55. Motyw zdrady i jego różnorakie ujęcie w wybranych utworach literackich.
56. Wizerunki dobrych i złych żon w literaturze. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
57. Metamorfoza bohatera i jej sens w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów.
58. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach z różnych epok..
59. To się czyta dzisiaj – modni pisarze, modne książki. Omów - na przykładzie dwóch, trzech twórców spoza kanonu szkolnego – przyczyny popularności niektórych autorów i książek. Sformułuj własną opinię na ten temat
60. Istota i funkcja utworów parenetycznych literatury średniowiecza. Przedstaw problem, wykorzystując wybrane utwory epoki.

Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Temat podróży ma swoje realizacje malarskie, filmowe, literackie. Zaprezentuj i porównaj różne ujęcia motywu przez twórców różnych epok.
2. Realia życia w PRL w tragikomicznym ujęciu filmowym i literackim. Zinterpretuj celowo wybrany materiał, zwracając na wyznaczniki poetyki groteski.
3. Motyw Pasji. Interpretując wybrane przykłady realizacji tego motywu w literaturze, filmie i malarstwie, zwróć uwagę na specyfikę środków obrazowania typowych dla różnych dziedzin artystycznych.
4. Język filmu i język literatury. Porównaj dzieło literackie i jego filmową adaptację na wybranych przykładach.

5. Literackie i fotograficzne świadectwa czasu wojny. Zaprezentuj i porównaj wartości poznawcze interpretowanych przykładów literatury faktu i zdjęć reportażowych.
6. Baśń w literaturze i sztuce. Omów motywy baśniowe w wybranych dziełach literatury i sztuki.
7. Wieś i życie jej mieszkańców w literaturze i sztuce. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
8. Stanisław Wyspiański jako pisarz i malarz. Dokonaj prezentacji jego wybranych dzieł tego artysty.
9. Różne ujęcia scen batalistycznych w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
10. Obraz powstańca w literaturze i sztuce. Porównaj wizerunki, odwołując się do wybranych przykładów.
11. Dawne i współczesne wzorce polskiej rodziny w literaturze i serialach telewizyjnych. Omawiając temat, odwołaj się do wybranych przykładów.
12. Zaprezentuj obraz piekła i jego funkcje w literaturze i malarstwie wybranych twórców różnych epok.
13. Ideał kobiecej urody w literaturze i malarstwie wybranej epoki. Zanalizuj i porównaj dzieła.
14. Młodopolskie fascynacje pejzażem Tatr. Przedstaw różne ujęcia w oparciu o literaturę i malarstwo przełomu XIX i XX wieku.
15. Obrazy miasta jako przestrzeni życiowej. Analiza porównawcza wybranych dzieł literackich i innych (np. malarskich, filmowych).
16. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
17. Barokowy koncept w malarstwie i poezji. Omów charakterystyczne cechy, analizując teksty literackie i obrazy.
18. Symbolika sztuki średniowiecznej. Przedstaw jej charakter, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.

Język

1. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.

2. Współczesne anglicyzmy w języku handlu i reklamy. Na podstawie analizy zebranego materiału językowego oceń funkcjonalność zapożyczeń angielskich i zasadność wprowadzenia ich do polszczyzny.
3. Język komiksu a język prozy fabularnej. Zanalizuj i porównaj funkcje języka w kreowaniu świata przedstawionego dowolnie wybranego utworu oraz jego wersji komiksowej.
4. Indywidualny język pisarza. Scharakteryzuj język twórczości wybranego pisarza.
5. Dokonaj charakterystyki języka wybranych tekstów publicystycznych epoki pozytywizmu.
6. Kicz językowy. Zanalizuj zjawisko na przykładzie tekstów piosenek disco polo, wierszyków sztambuchowych lub harlequinów.
7. Na wybranych przykładach internetowych blogów omów ich charakterystyczny język i funkcje.
8. Reklama, czyli jak oddziaływać na psychikę jednostki. Analiza i ocena perswazyjnej funkcji wybranych reklam.
9. Gwara uczniowska jako odmiana języka środowiskowego. Scharakteryzuj gwarę uczniowską w Twojej szkole i porównaj ją ze stylizacją środowiskową w wybranej powieści przedstawiającej środowisko szkolne.
10. O sztuce przemawiania na przykładzie wybranych tekstów literackich okresu renesansu, baroku i oświecenia.
11. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego, odwołując się do wybranych przykładów.
12. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
13. Omów sposób funkcjonowania związków frazeologicznych pochodzenia biblijnego i mitologicznego w tekstach literackich różnych epok.
14. Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich (na przykładzie przysłów o określonej tematyce).
15. Wpływ literatury na współczesną frazeologię polską. Analizując zgromadzony materiał, scharakteryzuj funkcję skrzydlatych słów w tekstach mówionych i pisanych.
16. Język Twoich rówieśników – scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.
17. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa – porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych.

18. Przysłowia i aforyzmy (sentencje) w utworach literackich; ich rola w tekście. Omów na wybranych przykładach.
19. Dokonaj analizy języka współczesnych przebojów muzycznych obecnych w rozgłośniach radiowych i stacjach telewizyjnych.